

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2019-08-15

Dnr SN 2019/0055

Socialnämndens budget 2020 med plan åren 2021-2022

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har fastställt Socialnämndens preliminära budgetram till 86 100 tkr för år 2020. Det innebär en sänkt ram för nettokostnader med 900 tkr jämfört med budget 2019. Index med 2 % uppgår till 1 740 tkr. Detta innebär att effektiviseringar motsvarande 2 640 tkr behöver genomföras 2020 för att få en budget i balans.

Förslaget till budget och plan redovisas i bilaga.

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Godkänna budget för 2020 med plan åren 2021 - 2022
2. Överlämna budget för 2020 med plan åren 2021 - 2022 till Kommunstyrelsen

Bilagor

Förslag till budget 2020 med plan åren 2021-2022 daterad 2019-08-29

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Christer Hansson
Controller

Expedieras

Kommunstyrelsen

Förslag till

Budget 2020, plan 2021-2022

Socialnämnden

Ordförande: Christina Funhammar

Förvaltningschef: Susanna Kiesel

Datum: 2019-08-29

Innehållsförteckning

Budget 2020, plan 2021-2022.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Ekonomisk sammanställning	3
Mål- och resultatstyrning	3
1. Professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande.....	4
2. Ekonomi i balans.....	5
3. Bästa skolkommun i länet	5
4. Högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning.....	6
5. Trygg miljö	7
6. Långsiktigt hållbart samhälle.....	8
7. Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar.....	9
Strategiska styrtalet.....	10
Plan för konkurrensprövning.....	10
Program för uppföljning och insyn.....	11
Digitaliseringsplan.....	11
Lokaler.....	11
Taxor och avgifter.....	12
Riktade bidrag.....	12
Internkontrollplan.....	12
Förändringar i förhållande till budget 2019.....	13
Utveckling och förändring.....	14
Investeringar	15
Bilagor.....	15

Ekonomisk sammanställning

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
Drift	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021 exkl. prisutv.	Plan 2022 exkl. prisutv.
Verksamhetens intäkter	60 918	44 273	45 158	46 062
Avgifter	436	390	398	405
Övriga intäkter	60 482	43 883	44 761	45 656
Verksamhetens kostnader	-147 918	-130 373	-133 381	-136 462
Personalkostnader	-52 207	-49 725	-50 720	-51 734
Lokalkostnader	-7 857	-5 580	-5 692	-5 806
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-48 456	-40 067	-41 269	-42 507
Övriga kostnader	-39 397	-35 001	-35 701	-36 415
Nettokostnad	-87 000	-86 100	-88 223	-90 400

Verksamhetsområden	Budget 2020			
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto i %
Nämnd och ledningsstab	-13 590	0	-13 590	15,8%
Barn och ungdom	-28 295	1 580	-26 715	31,0%
Familjerätt och rekrytering	-5 257	0	-5 257	6,1%
Stöd och behandling	-9 607	1 690	-7 917	9,2%
Vuxenstöd	-12 656	778	-11 878	13,8%
Ekonomiskt bistånd	-22 502	1 760	-20 742	24,1%
Flyktingenheten	-38 466	38 466	0	0,0%
Sammanlagt	-130 373	44 273	-86 100	100%

Kommunfullmäktige har fastställt Socialnämndens preliminära budgetram till 86 100 tkr för år 2020. Det innebär en sänkt ram för nettokostnader med 900 tkr jämfört med budget 2019. Index med 2 % uppgår till 1 740 tkr. Detta innebär att effektiviseringar motsvarande 2 640 tkr behöver genomföras 2020 för att få en budget i balans.

Mål- och resultatstyrning

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen och vad som i lag sägs om socialnämnd utom vad som tillkommer annan kommunal nämnd med avseende på omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar (ur Socialnämndens reglemente 2019).

Socialnämndens verksamhet består av fem enheter; vuxenstöd, stöd till barn och unga, familjerätt och familjehem, ekonomiskt bistånd samt stöd och behandling. Därtill finns de förvaltningsövergripande enheterna administrativt stöd och service och staben. Kommunens barnombud ingår i Socialnämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige har inför år 2020 givit nämnderna i uppdrag att kommunicera Vision 2040 – *Valfrihet och Trygghet för en Hållbar Tillväxt i Österåker – möjligheternas skärgårdskommun* till medborgare och medarbetare genom fortsatt arbete med ”Mål och resultatstyrning” och ”Årets kvalitetskommun”.

Kommunfullmäktiges sju inriktningsmål anger en förväntad effekt på lång sikt. Varje nämnd har att, inom ramen för sitt specifika ansvarsområde, formulera resultatmål kopplade till vart och ett av fullmäktiges inriktningsmål. Resultatmålen omfattar endast delar av nämndens verksamhet och är områden nämnden valt att sätta fokus på under 2020. Utifrån uppsatta resultatmål tar respektive enhet fram en verksamhetsplan för sitt arbete under året.

Nedan följer en redovisning av hur Socialnämnden planerar att bidra till måluppfyllelse av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.

I. Professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande

Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka

(SN resultatmål)

Det finns flera anledningar till att man som kommuninvånare kan komma i kontakt med socialtjänsten. Det kan handla om ett tillfälligt ekonomiskt stöd för sin försörjning, ett behov av stöd i sitt föräldraskap eller hjälp att komma ur ett missbruk. Eller så är man anhörig till någon som har behov av socialtjänstens stöd. Oavsett i vilken situation man möter socialtjänsten är Socialnämndens ambition att alla ska uppleva ett gott bemötande av professionell personal. I Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) brukarundersökning 2018 framgår att 82 % av de svarande var nöjda med det stöd de fått från individ- och familjeomsorgen (helhetssyn). Trots att resultatet får anses visa på hög grad av nöjdhet är nämndens målsättning för 2020 att andelen nöjda ska öka.

För att nå målet ämnar nämnden fortsätta sitt arbete med att öka tillgängligheten för dem som behöver komma i kontakt med socialtjänsten. En fortsatt utveckling av e-tjänster kommer att ske där det är till nytta, t.ex. mötesbokningar med syfte att kommuninvånarna ska uppleva att det är enkelt att komma i kontakt med socialtjänsten. I samarbete med kommunens servicecenter kommer nya möjligheter till utveckling av tillgängligheten att ske löpande.

Det är nämndens mening att det är medarbetarnas kompetens, engagemang och kontinuitet som är av avgörande betydelse för att kontakten med socialförvaltningen ska upplevas positivt och för att verksamheten ska präglas av hög kvalitet. Ett prioriterat område är därför att tillsammans skapa en god arbetsmiljö, goda möjligheter till kompetensutveckling och ett stöd i det dagliga arbetet. Det personalutvecklingsprogram för kompetensutveckling som tagits fram används och kommer att fortsätta fyllas med innehåll. Möjligheten till mobilt arbete infördes under 2018 och det arbetet kommer att vidareutvecklas under 2020.

Målet för personalomsättningen är en fortsatt låg personalomsättning om högst 12 % för år 2020. Under 2016 var omsättningen 30 %. Därefter har personalomsättningen sjunkit under två år till 13,7% år 2017 och till 11,8 % år 2018. Det visar att arbetet för att behålla personalen varit framgångsrikt och måste fortsätta.

Kommuninvånarnas och brukarnas upplevelse av förvaltningens service och bemötande kommer att mätas och följas upp med hjälp av SKLs brukarundersökning.

2. Ekonomi i balans

Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut

(SN resultatmål)

En stabil ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva ett långsiktigt arbete. För nämndens verksamheter innebär det till exempel att, när det utifrån individens behov är lämpligt, erbjuda insatser på hemmaplan. Den formen av insatser är ofta mer kostnads-effektiva då individen kan bo kvar i sin hemmiljö. Öppenvård för personer med beroende-problematik är en väl fungerande verksamhet idag där flera olika behandlingsprogram erbjuds. Även familjemottagningen arbetar med att utveckla metoder för att möta familjer med olika behov av stöd.

Effektiva arbetsprocesser utgör också en viktig del i strävan att hålla budget. Genom god personalkontinuitet, tydlig ansvarsfördelning och strukturerad samverkan mellan enheterna och även mellan förvaltningarna skapas förutsättningar för ett effektivt arbete. Förvaltningens arbete med att se över styrdokument, stöddokument och processer kommer att fortsätta under 2020. Under 2018 infördes Stratsys, ett IT-baserat systematiserat stöd för verksamhets-planering och budget, som ska vara i användning inom förvaltningen 2020. Detta förväntas leda till en tydlig och kontinuerlig uppföljning av nämndens måluppfyllelse och därmed till fortsatt utveckling av verksamheten. Metoder för analys, uppföljning av verksamhet och resultat, behöver utvecklas och implementeras enligt det årshjul som förvaltningen tagit fram för sin del av arbetet.

Måluppfyllelse kommer att mätas genom månatlig uppföljning, dock ej januari och juli, av avvikelser från budget. Vid en eventuell avvikelse kommer en plan att tas fram för åtgärd.

3. Bästa skolkommun i länet

Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska

(SN resultatmål)

Utbildning ska, enligt skollagen, ges med hänsyn till barns olika behov och förutsättningar. Trots detta finns det barn som inte ges möjlighet till en fungerande skolgång. Orsakerna kan vara många och varje barns situation är unik. Frånvaron kan bero på skolan som arbetsmiljö men också på barnets sociala situation och hur barnet mår. Därför krävs ofta en nära samverkan mellan familj, skola och samhällets olika stödsystem; såsom psykiatri, habiliteringen och socialtjänst, för att kunna ge rätt stöd.

Under perioden 1 januari 2018 till 31 december 2019 har det pågått ett tvåårigt samverkansprojekt mellan Skolnämnden, Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden

med syfte att utveckla metoder för att på bästa sätt ge stöd åt de familjer vars barn har en problematisk skolfrånvaro. Projektet har finansierats till viss del genom statliga medel inom ramen för Uppdrag psykisk hälsa.

I projektet har det tagits fram en modell för samverkan mellan vårdnadshavarna, skola, socialtjänst och andra berörda aktörer för barn med problematisk skolfrånvaro och social utsatthet. Syftet har varit att etablera ett arbetssätt med berörda parter som är hållbart över tid. På längre sikt är den förväntade effekten att antalet elever med problematisk skolfrånvaro ska minska. Bland de elever som fortfarande har problematisk frånvaro förväntas effekten bli en ökad närvaro i skolan. Projektet upphör som projekt i december 2019 och den arbetsmodell som tagits fram i projektet implementeras i ordinarie verksamhet

Resultatet har mätts genom att följa upp de barn som beviljats insatser inom ramen för projektet. Målsättningen har varit att minst 60 % av barnen ska ha en ökad skolnärvaro efter insatsen avslutats. Resultatet följs upp på samma sätt under år 2020 med samma målsättning.

4. Högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalité

(SN resultatmål)

Äldre personer som har erfarenhet av ett ibland långvarigt missbruk kan ha ett omfattande behov av omsorg i sin vardag. En utredning som gjordes av förvaltningen 2015 påvisade ett generellt behov av ett mer anpassat stöd för målgruppen. Utifrån dessa slutsatser infördes en ny insats; boendecoach. Insatsen präglas av hög kompetens om de förutsättningar som gäller för målgruppen och en hög grad av flexibilitet för att kunna möta de situationer som kan uppstå kring en äldre person med ett missbruk. Insatsen innebär också att behovet av heldygnsomsorg vid HVB kan minska, vilket ger lägre kostnader för Socialnämnden.

Socialnämndens mål är att använda de evidensbaserade metoderna; bedömningsmodellen ASI, Motiverande samtal (MI), KBT, kognitiv beteendeterapi och 12-steps behandling, för att i hemmiljö bidra till en bättre livskvalitet. Sysselsättning som sker i samverkan med produktionsförvaltningen kommer att utvecklas under kommande år. Behovet av sysselsättning omfattar några få personer. En nära samverkan mellan socialtjänst och regionen, med en tydlig ansvarsfördelning, förväntas bidra till att den enskilde upplever ett bra stöd med ökad livskvalité som följd. Samverkan kommer att ske genom den etablerade arbetsformen med samordnade individuella planer (SIP).

För att mäta måluppfyllelsen kommer systematisk uppföljning på individnivå att göras av upplevd livskvalitet samt kontinuerliga analyser av omfattningen av heldygnsvård att genomföras.

5. Trygg miljö

Våldsutsatta personer och barn som utsatts för eller bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd

(SN resultatmål)

Ungdomar som befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö.

(SN resultatmål)

Våld förekommer i alla delar av samhället och tar sig olika uttryck. Det våld som utövas mellan personer som har, eller har haft, en relation benämns *våld i nära relation*. Våldets uttryck kan vara fysiskt, sexuellt eller psykiskt men också inbegripa försummelse. Det handlar ofta om kvinnor som utsätts av en partner eller före detta partner. Det kan också handla om barn som lever i familjer där våld förekommer och som själva blir utsatta för våld eller som bevittnar hur en förälder eller ett syskon blir utsatt.

Studier visar att det finns en stark koppling mellan våldsutsatthet och fysisk och psykisk ohälsa. Vidare vet vi att våldet kan få både sociala och ekonomiska konsekvenser för den som utsätts. Om barn lever med våld kan det påverka barnets psykologiska, fysiologiska och sociala utveckling. Socialnämnden har, enligt socialtjänstlagen, ett ansvar för att ge stöd och hjälp till den som utsätts för ett brott. När det gäller kvinnor som utsätts för våld i nära relationer, liksom barn, betonas nämndens ansvar särskilt i samma lag.

För att kunna erbjuda hjälp och stöd måste våldet synliggöras. Ett sätt är att rutinmässigt fråga dem som besöker socialtjänsten, oavsett ärende, om erfarenheter av våld. Under 2019 kommer medarbetare att utbildas i att ställa frågor om våld utifrån FREDA, en standardiserad metod rekommenderad av Socialstyrelsen. En plan för utbildning och implementering av metoden kommer att tas fram av förvaltningens arbetsgrupp för våld i nära relationer. Planen kommer att ingå i förvaltningens personalutvecklingsplan och gäller även för år 2020.

Måluppfyllelse kommer att mätas genom att intervjua våldsutsatta vuxna om hur de upplevde det stöd de fått och huruvida deras situation blivit tryggare efter insatsen. Även det stöd som erbjuds familjer med barn kommer att följas upp. Målsättningen är att samtliga familjer som, efter utredning, erbjuds en insats på grund av våld i familjen ska välja att fullfölja denna tills målet är uppnått.

Regeringen har beslutat om en satsning mot hedersrelaterat våld och förtryck. Medlen ska bland annat gå till att utveckla verksamheten med regionala kommun- och myndighetsgemensamma resurscentra. Insatserna i regionen ska användas till:

- Stöd för barn och vuxna som är utsatta, eller riskerar att utsättas, för hedersrelaterat våld eller förtryck
- Att i regionen samla kunskap och kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck i resurscenter
- Att stärka kunskaperna på chefsnivå hos aktörer inom området

Socialförvaltningen kommer att aktivt delta i den kompetensutveckling som erbjuds inom regionen och använda den regionala samlade kunskapen i verksamheten.

Måluppfyllelsen kommer att mätas i andelen av de anställda som genomgått utbildning.

Ungdomar som befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö. Socialtjänstens ansvar gällande barn och ungdomars skydd finns reglerat i både socialtjänstlagen och i lagen om vård av unga i vissa fall. Förvaltningen kan se att en ofta förekommande konsekvens av den drogrelaterade problematiken är att den enskilde utvecklar en våldsproblematik som påverkar känslan av trygghet för tredje part. Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete avseende utredningsmetoder och behandlingsmetoder med målet att fler ska vilja ta emot stöd för att kunna bryta sin kriminalitet.

För att följa upp det stöd som erbjuds barn och deras familjer samt unga vuxna kommer samtliga insatser att följas upp systematiskt. Målsättningen är att samtliga barn med familjer och unga vuxna som har behov tackar ja till erbjuden insats på grund av droger och kriminalitet.

6. Långsiktigt hållbart samhälle

Socialnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt

(SN resultatmål)

Socialnämndens verksamhet utgörs dels av personal inom förvaltningen och dels av tjänster köpta av externa utförare. Förvaltningen deltar i kommunens övergripande arbete med hållbar utveckling inom ramen för Agenda 2030.

För att minska den miljöpåverkan som sker inom förvaltningen är nämndens ambition att minska antalet resor till förmån för digitala möten. För att uppnå detta krävs både en satsning på digital utveckling och utvecklande av nya arbetssätt. I samverkan med kommunens hållbarhetsstrateg planeras åtgärder för att öka medarbetarnas medvetenhet om nämndens miljöpåverkan och vilka åtgärder som krävs för att minska denna.

Genom att i upphandling ställa krav som syftar till att minska en negativ miljöpåverkan, har Socialnämnden en möjlighet att bidra till måluppfyllelse av kommunens miljömål. För att kunna ställa sådana krav krävs en ökad kunskap både avseende miljöpåverkan och avtalsrätt. Under 2020 ska förvaltningen öka kompetensen inom området.

Socialförvaltningen ingår i en arbetsgrupp för implementering av kommunens miljömål som leds av kommunens hållbarhetsstrateg. Ett par av de prioriteringar som förvaltningen har lyft fram är ett behov av en kommungemensam resepolicy och tydlighet avseende miljökrav vid upphandling.

Måluppfyllelse kommer att mätas genom antalet aktiviteter som genomförs inom förvaltningen i syfte att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp.

7. Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Socialnämnden ska medverka i kommunens samhällsplanering för att belysa sociala aspekter

(SN resultatmål)

Det är nämndens mening att en socialt hållbar tillväxt också inbegriper ett brett utbud av bostäder. Tillgången till lämpliga bostäder är en ständigt aktuell fråga inom socialtjänsten. Många som söker stöd av socialtjänsten har en bostadssituation som ibland bidrar till att försvåra för personen att ta sig ur andra sociala svårigheter. Bristen på bostäder bidrar också till höga kostnader för nämnden i de fall individen erbjuds bistånd i form av boende på vandrarhem eller genom tillfälliga andrahandsuthyrningar. Att belysa behovet av ett varierat bostadsutbud och vikten av en socialt hållbar bostadsplanering är därför ett prioriterat område för nämnden.

Måluppfyllelse kommer att mätas genom andelen yttrande som nämnden lämnat i samband med planering av nya bostäder. Socialnämnden redovisar sin bedömning av kommunens behov av bostäder utifrån socialtjänstens målgrupper i en årlig boendeprognos.

Strategiska styrtal

Prestationer Socialnämnden	Budget 2018	Budget 2019	budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Placeringar institution/HVB					
Volym (vård dygn/år)	4 198	4 740	4 740	4 882	5 029
Volym (placeringar årsbasis)	11,5	13,0	13,0	13,4	13,8
Totalkostnad (tkr)	8 203 tkr	7 984 tkr	8 143 tkr	8 555 tkr	8 988 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	1 954 kr	1 684 kr	1 718 kr	1 752 kr	1 787 kr
Försörjningsstöd					
Total nettokostnad (tkr)	14 500 tkr	12 000 tkr	11 000 tkr	12 000 tkr	13 000 tkr
Skyddat Boende/våld					
Total nettokostnad (tkr)	1 500 tkr	500 tkr	800 tkr	1 000 tkr	1 200 tkr
HVB-placeringar Barn					
Volym (vård dygn/år)	3 285	3 500	2 920	3 285	3 468
Volym (placeringar årsbasis)	9,0	9,6	8,0	9,0	9,5
Totalkostnad (tkr)	7 894 tkr	8 500 tkr	7 500 tkr	8 137 tkr	8 761 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	2 403 kr	2 429 kr	2 568 kr	2 477 kr	2 527 kr
Familjehemsplaceringar (totalt)					
Volym (vård dygn/år)	12 412	9 417	9 417	10 129	10 608
Volym (placeringar årsbasis)	34,0	25,8	25,8	27,8	29,1
Totalkostnad (tkr)	8 193 tkr	6 821 tkr	6 821 tkr	7 744 tkr	8 243 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	660 kr	724 kr	724 kr	765 kr	777 kr
Interna familjehemsplaceringar					
Volym (vård dygn/år)	11 828	9 125	9 125	9 581	10 060
Volym (placeringar årsbasis)	32,4	25,0	25,0	26,3	27,6
Totalkostnad (tkr)	7 097 tkr	6 300 tkr	6 308 tkr	6 747 tkr	7 226 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	600 kr	690 kr	691 kr	704 kr	718 kr
Externa familjehemsplaceringar					
Volym (vård dygn/år)	584	292	292	547,5	547,5
Volym (placeringar årsbasis)	1,6	0,8	0,8	1,5	1,5
Totalkostnad (tkr)	1 096 tkr	521 tkr	521 tkr	996 tkr	1 016 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	1 877 kr	1 784 kr	1 784 kr	1 820 kr	1 856 kr

Plan för konkurrensprövning

Inom Socialnämndens verksamhet är familjerådgivning upphandlat enligt lagen om valfrihet, LOV. Det finns ett antal externa utförare i kundvalet samt även socialförvaltningens familjemottagning. Socialnämndens plan för konkurrensprövning finns som bilaga till detta dokument. (Se Bilaga)

Program för uppföljning och insyn

Socialnämnden bedriver delar av sin verksamhet i egen regi och beställer i förekommande fall socialtjänster av privata utförare. Nämndens uppföljning av privata utförare sker enligt plan som biläggs detta dokument. (Se bilaga)

Digitaliseringsplan

Regeringens vision är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Fem delmål har tagits fram för ett hållbart digitalt Sverige som handlar om; digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur.

Digitalisering och välfärdsteknologi är områden där produkter, programvaror och tjänster utvecklas snabbt. För kommuninvånarna kan utvecklingen bidra till ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjligheter till ökad effektivitet, nya arbetssätt och ökad kvalitet på tjänsterna.

Inom Socialnämndens verksamhetsområde skulle en ökad digitalisering bland annat kunna göra det möjligt för klienter att själva boka en tid med sin socialsekreterare, göra en digital ansökning om bistånd, följa sitt ärende och få beslut elektroniskt.

Ett utvecklingsarbete har pågått inom förvaltningen tillsammans med IT-enheten i framtagande av en e-tjänst för ansökan om ekonomiskt bistånd. Implementering pågår och kommer att löpande följas upp av förvaltningen under år 2020 i samarbete med IT-enheten.

Andra exempel på utveckling kan vara att erbjuda möjligheten att chatta direkt med socialtjänsten eller koppla upp sig till ett Skype-möte istället för att ta sig till socialförvaltningens lokaler. Det sistnämnda skulle också kunna användas vid uppföljning av insatser där barnet eller den vuxne får vård eller omsorg på ett boende långt ifrån Österåker.

För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi. En ekonomisk satsning kan förväntas ge effekter på resursanvändningen inom socialförvaltningen på sikt. Arbetet med att utveckla digitaliseringen inom förvaltningens verksamhetsområden behöver ske i nära samverkan med kommunens digitaliseringsenhet. Syftet är att få hållbara tekniska lösningar som medför såväl högre kvalitet som effektivare arbetssätt. När kommunens IT-strategi har uppdaterats kommer socialförvaltningen att utifrån denna ta fram en digitaliseringsplan.

Lokaler

Socialnämnden har inget bostadsförsörjningsansvar men socialförvaltningens medarbetare möter personer som är i behov av lägenheter med hyresnivåer som innebär att de kan bli självförsörjande. Av socialtjänstlagen framgår att en person som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till försörjningsstöd som bland annat ska täcka skäliga kostnader för bostad.

Den 1 mars 2016 trädde den s.k. bosättningslagen i kraft, lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Den innebär att kommunerna har ansvar för att

anvisa bostad till nyanlända som beviljats uppehållstillstånd. Det bedöms att kommunen klarar att anvisa 2019 års nyanlända bostad i befintliga modulbostäder.

Under förutsättning att läget i omvärlden inte förändras kan det antas att antalet anvisningar av nyanlända fortsätter att minska. Under förutsättning att avflyttning sker vid etableringstidens slut från de bostäder som anvisats enligt bosättningslagen bedöms det inte finns behov av fler bostäder för målgruppen under 2020.

Mot bakgrund av att antalet anvisningar av nyanlända till kommunen tidigare var högre behöver Socialnämnden anpassa bostadsinnehavet till den lägre anvisningsnivån. Detta innebär att Socialnämnden har möjlighet att tillgodose ”socialt utsatta grupper” behov av bostad med nuvarande bostadsinnehav.

Gällande lokaler för socialförvaltningens personal är delar av förvaltningen trångbodd och det finns behov av en utökning av antalet kontorsplatser. Idag sitter delar av förvaltningen tillfälligt i andra delar av kommunhuset på grund av platsbrist i förvaltningens ordinarie lokaler. För att rymma samtlig personal har det successivt skett en förtätning av kontorsplatser i befintliga lokaler.

Taxor och avgifter

	Budget 2019	Budget 2020	Förändring	
			Belopp	%
Avgift familjerådgivning Kostnad per rådgivningstillfälle	350	350	0	0,0%

Riktade bidrag

Typer av bidrag	Källa	Budget 2019	Budget 2020	Kommentar/Syfte
Utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer	Socialstyrelsen	200	200	Kvalitetsutveckling mot våld i nära relationer
Ökad bemanning för bemanning BoU	Socialstyrelsen	600	780	Öka bemanning inom sociala barn och ungdomsvården

Internkontrollplan

Kontrollmoment:	Metod:	Period
Andel resultatmål som kan kopplas till alla inriktningsmål	Beräkning av andel	3 ggr/år
Andel resultatindikatorer som har en direkt koppling till resultatmålen	Beräkning av andel	3 ggr/år
Andel av redovisade resultat som åtföljs av en analys	Beräkning av andel	3 ggr/år
Andel av analyser som åtföljs av förslag till åtgärder genom förnyelse och utveckling	Beräkning av andel	3 ggr/år
Kundvals nämnderna har redovisat resultat från alla utförare	Dokumentkontroll	3 ggr/år

Kontrollmomenten ovan är de generella som gäller för alla nämnder och tas fram av budget- och kvalitetsenheten. Till budgeten i december kommer nämnden utöka med flera kontrollmoment.

Förändringar i förhållande till budget 2019

Verksamhetsområden	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring från år 2019				Totalt
				Volmförändring	Indexuppräknig	Kostnadsminskning	Övrigt	
Bruttokostnader								
Nämnd och ledningsstab	-13 762	-13 902	-13 590	0	-278	589	0	312
Barn och ungdom	-27 252	-27 213	-26 715	500	-544	542	0	499
Familjerätt och rekrytering	-5 341	-5 164	-5 257	0	-103	10	0	-93
Stöd och behandling	-6 699	-6 746	-7 917	0	-135	0	-1 036	-1 171
Vuxenstöd	-11 625	-11 697	-11 878	0	-234	53	0	-181
Ekonomiskt bistånd	-23 923	-22 278	-20 742	1 000	-446	980	0	1 534
Flyktingenheten	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	-88 600	-87 000	-86 100	1 500	-1 740	2 174	-1 036	900

Index har räknats upp med 2 %. Alla enheter behöver genomföra effektiviseringar för att budgetramen ska hållas. Nämnd och ledningsstab får ett effektiviseringskrav på 589 tkr, Barn och ungdom behöver effektivisera med 542 tkr och utöver detta så minskas volymen för HVB-placeringar barn med 500 tkr. Familjerätt och rekrytering får ett effektivitetskrav på 10 tkr. Vuxenstöd får ett effektivitetskrav på 53 tkr. Slutligen läggs det en volymminskning på 1 000 tkr inom ekonomiskt bistånd, där ekonomiskt bistånd sänks från 12 000 tkr till 11 000 tkr och utöver detta läggs ett effektivitetskrav på 980 tkr för ekonomiskt bistånd.

För flyktingar räknas index upp för både intäkter och kostnader med 2 %. För flyktingar läggs som vanligt en budget som är i balans d.v.s. +/-0 budget där intäkterna täcker kostnaderna. I budgeten finns att Socialnämnden ska betala 4 000 tkr till skolan på helårsbasis.

Grundprincipen som gäller är att:

- 1: Utbildningskostnader för asylsökande finansieras genom bidrag från Migrationsverket (Utbildningsförvaltningen ansvarar för att söka bidrag för alla asylsökande)
- 2: Utbildningskostnader för elever som har PUT/TUT och som socialförvaltningen får schablonbidrag för, finansieras via socialförvaltningen.

Totalt uppgår flyktingbudgetens intäkter till 38 466 tkr och lika mycket kostnader finns i budgeten.

Skillnaden jämfört med 2019 är att intäkterna för ensamkommande är lägre då färre ensamkommande kommit till landet.

Budget Flyktingar 2020	Ensamkommande	Nyanlända	Totalt flyktingar
Intäkter	9 870	28 596	38 466
Verksamhetens kostnader	-9 869	-28 596	-38 466
Personalkostnader	-2 199	-2 234	-4 432
Lokalkostnader	-1 100	0	-1 100
Kapitalkostnader	0	0	0
Köp av verksamhet	-4 381	-15 805	-20 186
Övriga kostnader	-2 190	-10 558	-12 748
Nettokostnad	0	0	0

Utveckling och förändring

Integration

Sedan 2018 beställer Socialnämnden integrationsarbete för nyanlända av kommunstyrelsens förvaltning (näringsliv) som följs upp månadsvis. Beställningen är under revidering och kommer att förtydligas och därefter löpande följas upp under år 2020.

Bostäder till nyanlända

Enligt den nya bosättningslagen som gäller från den 1 mars 2016 är en kommun ”skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen”. För år 2019 är det preliminära mottagandet för Österåkers kommun 86 individer enligt Länsstyrelsens fördelning utifrån Migrationsverkets uppgifter. Migrationsverket har i augusti 2019 beräknat att Stockholms län under år 2020 kommer att ta emot 2208 nyanlända, vilket är 743 färre än under år 2019. Fördelningen till kommunerna är ännu inte klar. Under förutsättning att läget i omvärlden inte förändras kan det enligt Migrationsverkets uppgifter antas att Österåkers kommuns mottagande av ensamkommande barn och nyanlända fortsätter att minska.

Med anledning av att kommunens mottagande av nyanlända beräknas minska under år 2020 finns det en risk att kommunen får kostnader för tomhyror på grund av ett bostadsöverskott. Det är därför viktigt att en översyn görs löpande av befintliga, och eventuella planerade bostäder, för gruppen nyanlända.

Barnkonventionen lag från 1 januari 2020

Barnets olika rättigheter slås fast i FN:s konvention om barnets rättigheter. Från den 1 januari 2020 måste konventionen beaktas i alla beslut som rör barn, på alla nivåer, såväl de politiska som övriga beslut. Detta innebär att barn måste få framföra sin åsikt och i alla beslutsunderlag ska det framgå vad som är barnens bästa. Detta kräver ökad kunskap och förändrat arbetssätt inom förvaltningen och i kommunen.

Nya lagförslag om barns rätt till skydd

I utredningen *Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende* (SOU 2017:112) föreslås lagändringar som kommer att påverka socialtjänstens arbete inom området för våld i nära relationer. Bland förslagen finns att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen som en boendeinsats och vara tillståndspliktig. Ett annat förslag gäller att Socialnämnden ska fatta beslut i de fall ett barn följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende. För att säkra barnets rätt till skolgång föreslås att, om barnet behöver byta skola till följd av vistelsen i skyddat boende, ska Socialnämnden kunna besluta om att samtycke från endast en vårdnadshavare behövs.

Socialtjänstlagen ses över

År 2017 tillsattes en utredning (dir. 2017:39) med uppdrag att se över socialtjänstlagen med syfte att ”skapa en socialtjänst som bland annat sätter individen i centrum och ger människor likadana möjligheter och rättigheter.” (regeringen.se).

Under år 2018 kom ett tilläggsdirektiv och i samband med detta förlängdes utredningstiden till juni 2020. Tilläggsdirektivet innehåller ett stärkt barnperspektiv som ska ses mot bakgrund av riksdagens beslut att göra barnkonventionen till lag. Regeringen menar att barnrättsperspektivet kan behöva bli tydligare i socialtjänstlagen så att insatser görs tillgängliga och

anpassas för barn utifrån deras behov. Förhållandet mellan barns rättigheter och vårdnadshavarnas bestämmanderätt ska ses över. Socialnämndens möjligheter att delegera beslutanderätt kan komma att öka. Man lyfter också fram behovet av att gå från akuta och individinriktade uppgifter, dvs minska behovet av individuella insatser, till att genomföra samhällspåverkande och gruppinriktade uppgifter.

I ett delbetänkande (SOU 2018:32) redovisas de bedömningar som ligger till grund för utredningens arbete. Bland annat menar man att det behövs en kombination av olika åtgärder och styrmedel för att ett förebyggande perspektiv i socialtjänsten ska bli verklighet. Vidare skriver man att former och arbetssätt för socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen behöver utvecklas och etableras. Utredningen menar också att det finns behov av metodutveckling och metodstöd till kommunerna, bland annat för att integrera ett förebyggande perspektiv i verksamheten, ta fram lokala kunskapsunderlag till samhällsplanering samt för samhällsekonomiska analyser.

Investeringar

Socialnämnden har ingen investeringsbudget

Bilagor

<i>Bilaga A</i>	<i>Målbilaga</i>
<i>Bilaga B</i>	<i>Plan för konkurrensprövning</i>
<i>Bilaga C</i>	<i>Plan för uppföljning av verksamhet</i>
<i>Bilaga D</i>	<i>Prestationsbaserad ersättning</i>

Mål- och resultatstyrning för Socialnämnden, Österåkers kommun plan 2020

Bilaga till verksamhetsplan SN år 2020

Värdegrund: Delaktighet, dialog, mångfald samt öppenhet.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	Resultatmål för SN	Utfall 2018	Budget 2019	Mål 2020	Kommentar måluppfyllelse
Invanarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka				
	Indikator: NKI i medborgarundersökning	i.u.	i.u.		Kommunen har inte deltagit i mätning
	Indikator: SKL:s brukarundersökning IFO	82%	Behålla nivån	öka 1%	Avser helhetssyn (se Kolada)
	Indikator: personalomsättning	11,82%	12%	12%	Statistik personalenheten förvaltningsnivå
	Indikator: Antal nya e-tjänster	2	minst 1	minst 1	
Österåker ska ha en ekonomi i balans.	Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut				
	Indikator: Budgetavvikelse i förhållande till utfall		0%	0%	Månatlig ekonomisk redovisning till nämnd
	Indikator: Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse	100%	100%	100%	
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet.	Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska				
	Indikator: barn som erbjuds insats inom ramen för projektet "problematiske skolfrånvaro" som återgår till skolan	100%	60%	60%	Projektperiod 2017-2019. Mäts genom uppföljning av beviljade insatser även efter projektperioden år 2020 då arbetsmodellen implementeras.
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning.	Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalitet				
	Indikator: Upplevd livskvalitet hos äldre (65 år och äldre) med missbruk som fått insatser	i.u.	70%	70%	Uppföljning på individnivå efter avslutad insats.
Österåker ska ha en trygg miljö.	Våldsutsatta personer och barn som utsatts för och/eller bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd				
	Indikator: Upplevd nöjdhet och trygghet hos vuxna som tagit emot insats	i.u.	75%	75%	Intervjuer efter avslutad insats

	Indikator: Familjer med barn som tackat ja till erbjuden insats (vid förekomst av våld i nära relationer)	93%	100%	100%	
	Indikator: Andel anställda som har grundutbildning inom hedersrelaterat våld	-	-	30%	
	Ungdomar som befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö				
	Indikator: Barn med familjer och unga vuxna som tackat ja till erbjuden insats	-	-	100%	Registreras som särskild insats i verksamhetssystemet
Österåker ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.	Socialnämnden verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt				
	Indikator: Andel nya avtal som innehåller kommunens miljökrav (enligt kommunens miljömål)	0 nya avtal	100%	100%	
	Indikator: Antalet aktiviteter som genomförs inom förvaltningen i syfte att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp	-	-	4	
Stark och balanserad tillväxt - Tillväxten skall vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar.	Socialnämnden ska medverka i kommunens samhällsplanering för att belysa sociala aspekter				
	Indikator: Andel yttranden som nämnden lämnat vid planering av nya bostäder och byggnationer	100%	100%	100%	Nämnden lämnar yttrande alternativt meddelar att man avstår som svar på samtliga förfrågningar
	Indikator: Årlig boendeprogno	100%	100%	100%	Årlig uppdaterad boendeprogno till nämndens verksamhetsplan

Plan för konkurrensprövning - Socialnämnden år 2020

Verksamhet

Typ av konkurrensprövning

Hem för vård och boende:

Barn och unga

Ramavtal enl. LOU

Missbruk

Ramavtal enl. LOU genom SKL Kommentus

Ensamkommande barn

Ramavtal enl. LOU

Konsulentstödda familjehem:

Ramavtal enl. LOU genom SKL Kommentus

Stödboende:

ramavtal enl. LOU

Öppenvård:

Familjebehandling fokus barn och unga

Egen regi

Förändringsarbete fokus beroende

Egen regi

Anhörigstöd (beroende)

Egen regi

Familjerådgivning:

LOV

Egen regi

Samarbetssamtal:

Egen regi

Föräldrautbildningar:

Egen regi

Arbetsökarverksamhet:

Egen regi

Familjehemsrekrytering:

Egen regi

Rekrytering av kontaktfamiljer och

kontaktpersoner:

Egen regi

Kommentar: Socialnämnden prövar löpande om verksamheten är lämplig för konkurrensprövning.

Socialnämndens uppföljning av privata utförare år 2020

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2015 ett kommunövergripande program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare (KS 2015/0193).

I programmet åläggs nämnden att ta fram en uppföljnings- och utvärderingsplan för den verksamhet som på nämndens uppdrag utförs av privata utförare.

Krav på uppföljningar återfinns i lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt i kommunens egna styrdokument. För upphandlade utförare utgör förfrågningsunderlag och avtal ett underlag för uppföljning och granskning.

Avgränsningar

Planen omfattar inte uppföljning av ärendehandläggningen av nämnden där beslut fattas i enskilda individärenden. Den uppföljningen regleras i nämndens internkontrollplan. Detta gäller även de verksamheter som utförs av nämndens förvaltning.

Nämnden kan ha ramavtal med flera olika utförare som kan användas om dess verksamhet bedöms vara anpassad till den enskildas behov. Uppföljning avser endast de utförare vars tjänster anlitas av nämnden.

IVO bedriver tillsyn och beslutar om tillstånd för enskilda verksamheter

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) prövar ansökningar om tillstånd för enskilda verksamheter enligt socialtjänstlagen (SoL). IVO bedriver även tillsyn inom socialtjänsten som ska bidra till en säker vård och omsorg av god kvalitet och arbeta på ett sådant sätt som bäst gagnar vård- och omsorgstagarna. IVO har ett uppdrag att ha brukarperspektiv i tillsynen. Om inte annat följer av lag, förordning eller särskilt beslut från regeringen ska IVO utföra riskbaserad tillsyn utifrån en egen riskanalys. Det innebär att tillsynen inriktas mot de verksamheter som är mest angelägna att granska. Resultat kan bidra till lärande och utveckling i vård- och omsorgsverksamhet. På det sättet stödjer tillsynen utvecklingen av kvalitet och säkerhet i vården och omsorgen.

Socialnämndens uppföljningsansvar

Privata utförare som genom avtal utför verksamhet på nämndens uppdrag följs upp.

Det gäller:

- verksamheter upphandlad enligt lag om offentlig upphandling (LOU)
- verksamheter upphandlade enligt lag om valfrihetssystem (LOV)
- verksamheter som är direktupphandlade genom avtal

De verksamheter som omfattas är:

- ✓ hem för vård eller boende (HVB)
- ✓ stödboende
- ✓ verksamhet med konsulentstöd till familjehem och jourhem som tar emot barn
- ✓ öppenvårdsverksamhet är vård för enskilda under begränsad del av dygnet, boende ingår inte
- ✓ familjerådgivning

Former för uppföljningsansvaret

- I samband med tecknande av nytt avtal besöks respektive utförare av familjerådgivning för verksamhetsuppföljning. Uppföljningen dokumenteras och redovisas till förvaltningsledningen. Uppgiftsskyldighet råder avseende årlig mängdstatistik avseende familjerådgivning. Denna mängdstatistik sammanställs och redovisas till Socialnämnden.
- Ramavtal som slutits i samverkan med andra kommuner eller SKL Kommentus eller liknade följs upp gemensamt. Plan för hur och när uppföljning ska ske beslutas gemensamt av deltagande kommuner. Uppföljningen dokumenteras och redovisas till förvaltningsledningen och sammanställs i delårs- och helårsbokslut.
- På förekommen anledning eller då man finner lämpligt, kan besök göras i verksamheter som används. Dessa rapporteras till förvaltningsledningen och sammanställs i delårs- och helårsbokslut.
- Vid individuppföljningar görs en bedömning om huruvida insatsen har genomförts enligt beslut och gällande författningar, vilken bedömning som görs av den enskildes situation samt om några behov av andra insatser har identifierats vid uppföljningen.
- Årliga kontroller av giltigt tillstånd av de privata utförare som används.
- Ekonomiska kontroller av de privata utförare som används.

Individuppföljning

Även när en privat utförare svarar för genomförandet av en insats beslutad av Socialnämnden har nämnden ansvar för att den enskilde får den beviljade insatsen och att insatsen är av god kvalitet. Hur en insats ska följas upp och när bestäms i samråd med den enskilde och med utgångspunkt från vilken typ av insats det gäller och hur länge den ska pågå. Av bestämmelserna i SoL och LVU är det reglerat hur Socialnämnden ska följa vården av de barn och unga som vårdas i ett familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende. Uppföljningen bygger både på samtal med den enskilde samt uppgifter från den som svarar för genomförandet av nämndens beslut om insats. Insatsen följs upp mot fastställda mål och den planering som har gjorts tillsammans med den enskilde. Om den enskilde anser att han eller hon inte längre får sina behov tillgodosedda genom den

beslutade insatsen kan det bli aktuellt att utöka insatsen eller överväga andra lämpliga insatser. Denna individuppföljning dokumenteras i personakten.

Individuella insatser till klienter följs upp av ansvarig socialsekreterare. Om det i dessa sammanhang framkommer information från socialsekreteraren som inte medför byte av verkställighet men som socialsekreteraren bedömer är en avvikelse från avtalet görs en ”riktad uppföljning” av de brister eller synpunkter som socialsekreteraren angett.

Ekonomisk kontroll av utförare

I samband med upphandling görs en kontroll av privata utförare gentemot Skatteverket och Bolagsverket. När första fakturan anländer till kommunens ekonomisystem och efter verkställd betalning kontrolleras att utföraren har F-skattsedel och är momsregistrerad. Upphandlingsenheten kontrollerar kommunens leverantörer mot skatteverket och kronofogdemyndigheten tre gånger per år.

Kontroll av giltigt tillstånd

Innan placering på HVB, stödberoende eller annan tillståndspliktig verksamhet kontrollerar socialsekreteraren att utföraren har giltigt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg. Därefter görs kontrollen årligen i januari månad av de utförare som är aktuella den 1 januari samma år.

Återkoppling till allmänheten - Brukarundersökningar

Socialförvaltningen genomför brukarundersökningar till enskilda som besöker Individ- och familjeomsorgen på socialförvaltningen. Dessa redovisas till nämnden och en sammanställning görs i delårs- och helårsbokslut. En återkoppling av resultatet görs på kommunens hemsida.

Återkoppling till Socialnämnden

Resultatet från uppföljningar dokumenteras som arbetsmaterial och ligger till grund för redovisning i nämndens delårs- och helårsbokslut. Familjerådgivningens mängdstatistik och brukarundersökningen redovisas även separat till nämnden. Nämnden följer barns vård utanför det egna hemmet minst en gång var sjätte månad genom att ta del av den skriftliga individuella uppföljningen.

Ansvarar för uppföljningar av privata utförare och tidsplan

Till denna plan finns rutiner där det framgår vem/vilka som har ansvar för att uppföljningarna genomförs och tidsplan för dessa.

ÖSTERÅKERS KOMMUN								
SOCIALNÄMNDEN								
BUDGET 2020, PLAN 2021-2022								
Prestationsbaserad ersättning								
	Interna utförare				Externa utförare			
	Budget 2019	Budget 2020	Förändring		Budget 2019	Budget 2020	Förändring	
			Belopp	%			Belopp	%
Ersättning familjerådgivning								
Ersättning per rådgivningstillfälle	1 190	1 214	24	2,0%	1 226	1 250	25	2,0%